Конституційний Суд України ухвалив рішення, у якому визнав такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення пункту «а» статті 54 та статті 55 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року 1788-XII *(далі — Закон 1788)* зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» від 2 березня 2015 року 213-VIII
(далі — Закон 213)
та Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 24 грудня 2015 року 911-VIII
(далі — Закон 911)
.

У рішенні Конституційного Суду України № 2-р/2019, зокрема, зазначається, що Законом № 911 встановлено як додаткову умову для призначення пенсії за вислугу років досягнення віку 55 років для працівників галузі освіти.

Юридична природа призначення пенсії за вислугу років, відповідно до статті 51 Закону № 1788, полягає у тому, що зазначена пенсія встановлюється окремим категоріям громадян, зайнятих на роботах, виконання яких призводить до втрати професійної працездатності або придатності до настання віку, що дає право на пенсію за віком.

Мова йде про роботи, що мають безпосередній вплив на стан здоров’я працівників, який за певний проміжок часу погіршується, та можуть призвести до втрати здатності виконувати роботу за професією до настання віку, що дає право на пенсію за віком, а отже, до неможливості ефективно виконувати роботу без шкоди для власного здоров’я та безпеки оточуючих.

З урахуванням наведеного, втрата професійної працездатності або придатності не пов’язана з досягненням працівником певного віку і тому не може бути додатковою умовою для призначення пенсії за вислугу років.

У Рішенні Конституційного Суду України зазначено, що законодавець, зрівнявши вік виходу на пенсію для чоловіків та жінок, зайнятих на визначених статтею 55 Закону № 1788 роботах, що пов’язані зі шкідливим впливом на здоров’я та призводять до втрати професійної працездатності або придатності до настання віку, який дає право на пенсію за віком, скасував спеціальні гарантії щодо охорони праці та здоров’я жінок, а також встановлені спеціальні умови набуття права на пенсію за вислугу років.

Конституційний Суд України під час ухвалення свого рішення керувався тим, що положення Закону № 1788 зі змінами, внесеними Законом № 213 та Законом № 911, щодо підвищення на п’ять років віку отримання права на пенсію для жінок, а також збільшення на п’ять років загального та спеціального стажу роботи, необхідного для призначення пенсії за вислугу років для окремих категорій працівників, є такими, що нівелюють сутність соціального захисту, позбавляють права на нього зазначених вище осіб, не відповідають конституційним принципам прав і свобод людини та соціальної держави, суперечать положенням статей 1, 3, частин другої і третьої статті 22, частини третьої статті 24 та статті 46 Конституції України.

ВАРТО ЗАЗНАЧИТИ!

Рішення Конституційного Суду України є обов’язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено.

Дємєнтьєва Ю. В.

Юрисконсульт Миколаївської обласної організації

Профспілки працівників освіти і науки України.